

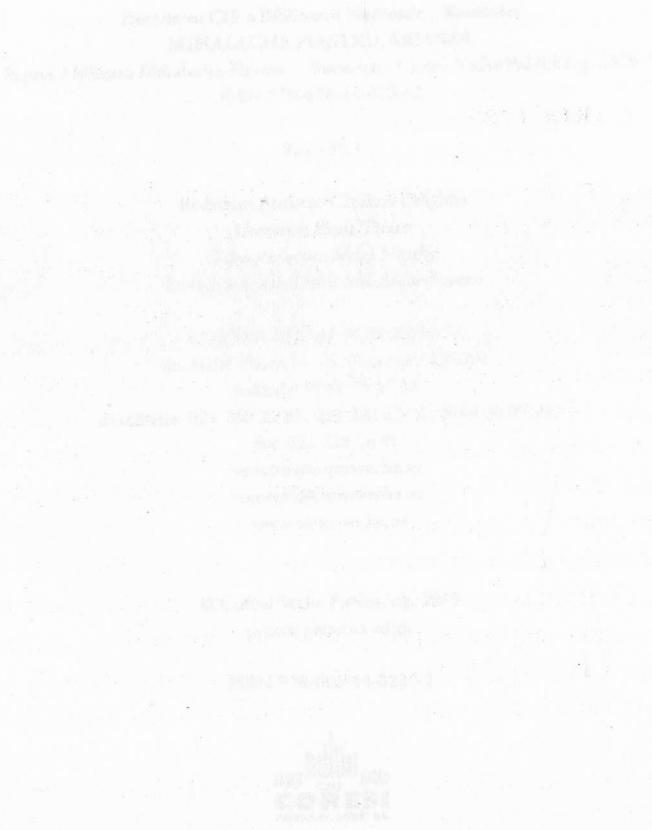
MIHNEA MIHALACHE-FIASTRU (n. 1982) a absolvit psihologia, iar în prezent trăiește și lucrează în București. A lucrat în presă din ianuarie 2002 până în 2011, iar în perioada 2012–2016 a publicat eseuri pe mai multe site-uri și în diverse publicații culturale. În vara anului 2015, a inițiat proiectul de antropologie video *Străndooț*, care s-a concretizat într-un eseu video de 45 de minute despre ștrandurile din București, din perioada interbelică și până în prezent, proiectat în mai multe spații culturale și în galerii de artă.

În perioada august 2015 – iulie 2016, a creat serialul web de docu-fiction *Sușanele*, concretizat în opt episoade, ale căror premiere lunare au avut loc în instituții culturale, galerii de artă și cinematografe. În noiembrie 2018, a lansat volumul *Tehnologia Explorării Universale*, în care a scris despre magazinele universale din Bucureștiul de la sfârșitul anilor '80, văzute din perspectiva unui copil care suferă de un sindrom obsesional nedagnosticat.

MIHNEA

MIHALACHE – FIASTRU

EXPRES

Dă încrengătură de la un loc la altul, de la un moment la altul, de la un lucru la altul. În următoarele zile vor fi săptămâni o mese întreaga.

Dă încrengătură de la un loc la altul, de la un moment la altul, de la un lucru la altul. În următoarele zile vor fi săptămâni o mese întreaga. Rățoiul cu ochii pe lângă stângă și iată ce urmă –

8 Ianuarie 1999

Iarna e întuneric beznă de la 16:30 până dimineață, la 7:30. După ce orașul a fost abandonat de comuniști în 1989, nu s-a mai îngrijit nimănii de noaptele lui. Luminile de pe stâlpii din beton s-au ars una câte una. Înainte, copiii se dădeau noaptea cu săniile prin parcurile întunecoase, în timp ce părinții lor stăteau baricadați în case. Luminile de la intrări și de pe scările blocurilor s-au ars și ele. Mașini proaste și vechi umplu parcările din jurul blocurilor, iar fiecare șofer din oraș se așteaptă ca a doua zi, când se va trezi, să nu-i mai pornească mașina. Sau să nu o mai găsească. Unii se apără de hoți cu alarme chinezesci și antifurturi care leagă volanele de pedalele de ambreiaj. Prostii. Pe la 22:00–23:00, copiii dau foc ultimelor petarde. Apoi îngheată tot. Din gheretele de tablă, câteva neoane pâlpâie non-stop. Vândătorii au adormit și ei în lumea lor lipsită de speranță. Motoarele mașinilor de gunoi, care trec din când în când, sunt singurele care țin orașul viu până în zori.

Pachetul de Wrigley's alunecă vreo 20 de secunde pe bordul lung și lucios până ajunge în dreapta și cade pe lângă aerul condiționat, printre picioarele lui Rățoi:

– Ia uite, mă, a căzut și guma, băga-mi-ăș pula-n tine, șoferule! glumește Rățoi și se apleacă după pachetul de gumă, din care

mai scoate o lamă, o dezvelește încet, mușcă jumătate, cealaltă jumătate o înfășoară atent și o pune la loc în pachetul pe care îl aruncă din nou pe bord, de unde începe iar să alunecă.

— Ai bani la tine, mă? îl întrebă pe Șevciuc, dar ăsta era deja transpirat și nervos la volan.

— Pentru ce, mă? îi răspunde.

— Păi, dacă ne iau bulangii ăștia și n-apucăm să facem treaba.

— Am 1700–1800 de dolari și cred că mai am și vreo 300–400 de mărci în buzunar, aici, la spate. Ia mâna stângă de pe volan și încearcă să ajungă la buzunarul de la spate, dar renunță de frică să nu-i scape volanul și îl reapucă cu ambele mâini.

E 2:10, iar Rățoi și Șevciuc aleargă cu un 750i negru, cu număr de corp diplomatic, pe care l-au furat de la Ambasada Vietnamului. 220 km/h prin față, pe la Obor. Mașina a fost în vizită oficială, că nici nu au apucat să dea jos steguletele de pe ea. Rățoi a văzut-o mai demult și de-atunci a planuit s-o ia. Le-a dat niște bani fetelor de peste drum de Ambasada Vietnamului ca să-l sună în seara când intră mașina în curte, să vină s-o ia dacă n-o bagă pe poartă. L-a luat cu el pe Șevciuc, unul dintre cei mai buni șoferi din oraș, și vor să-l facă pe Murtaza, un traficant arab, să-i ia banii și drogurile, iar mașina s-o dea mai departe la țigani, să-i steargă șasiul și să facă ce-or vrea cu ea. Vreo 30 de mii, 40 de mii de dolari i-ar intra lui Rățoi dacă toată treaba ar merge bine.

După ei s-au luat patru Vento de la circulație, care se țin în linie dreaptă și au și girofaruri. Șevciuc trebuie să-i bage pe niște străduțe sau să îi facă pe viraje ca să scape de ei.

Frica lui Rățoi e că dacă îi ajunge poliția din urmă, îi blochează și îi duce la secție, pierde banii, și pe arab, și mașina. Ta-su lu' Rățoi a fost secretar de stat la Interne și știe multă lume, și din România, și de pe lângă noi, însă mereu s-a ferit de apariții publice. Într-o vreme se spunea despre Rățoi prin oraș că scoate oameni de la pușcărie pentru o sută de dolari. Dacă ajunge la poliție, o să stea acolo câteva ore, iar Șevciuc cam o zi, până îl scoate și pe el.

— Bă, cauță și dă și mie pastilele din geacă, îi spune Șevciuc, dar Rățoi aproape că vorbește peste el.

— Dă-i pe linia de tramvai, bagă-i printre stâlpi! Ce pastile?

Se apleacă peste spătarul scaunului său din față și cotrobăie prin geaca lui Șevciuc de pe scaunul din spate până găsește un flacon. Rămâne cu ochii pe luneta mașinii:

— Bă, ăștia vin după noi, mă, bagă tare, băga-mi-aș pula-n familia lor!

— Ai găsit pastilele?

Rățoi se întoarce pe scaunul din față și se uită pe ambele părți ale flaconului:

— Ce pastile-s astea, mă?

— Xanax, unele noi și bune, mă ajută mult, mă liniștesc, dorm bine, nu mă mai gândesc. Dă-mi două!

— Păi, și pentru ce le iezi?

— Ca să mă liniștesc, să gândesc bine, să nu mă mai gândesc la rele. Acuma, de exemplu, vreau să intru cu mașina într-un stâlp!

Șevciuc trage brusc de volan, ia curba la 90 de grade și intră pe linia de tramvai, printre stâlpii de alimentare cu curent electric dintre sensurile de circulație ale tramvaielor. Reduce viteza la 180 km/h și face slalom printre stâlpii poziționați la 50 de metri unul de celălalt.

— Dă, mă, mai repede pastilele că intru în stâlp, să moară familia mea!

Rățoi râde, scoate două pastile din flacon și i le întinde. Șevciuc lasă capul pe spate și le înghite.

— Iau viteză și în capăt sting luminile și intrăm sub pod, în parcăre la fabrica de pâine.

Șevciuc vine dintr-o familie modestă, mama lui nu a mai muncit după Revoluție, iar taică-su e depanator de televizoare. Singurul lui avantaj în lumea asta a fost că a stat mereu în centru, cu familia repartizată de comuniști într-o jumătate de casă veche. Șevciuc, Marius e prenumele lui, dar toată lumea îi zice

după numele de familie, s-a înscris pe vremea lui Ceaușescu la câteva școli din centrul orașului, unde a cunoscut băieți care aveau părinți apropiati puterii și care s-au transformat în oameni de afaceri, politicieni și personaje influente după căderea comunismului. Șevciuc și-a dorit dintotdeauna să fie ca ei, nu-și dădea seama că aşa ceva era practic imposibil, chiar dacă băieții din oraș țineau la el și îl respectau. Dar până la un punct. De la un moment încolo, Șevciuc devinea doar un obiect de ajutor pentru ei. Ca Rățoi, nu e că nu ar vrea să-l scoată pe Șevciuc de la secție, dacă ar ajunge acolo, sau să-l ajute să obțină o sentință bună pentru el, dar dacă situația s-ar complica, să afle tatăl lui Rățoi despre prietenia lui cu Șevciuc sau să fie nevoie să apeleze la alte persoane, Rățoi ar renunța imediat la Șevciuc, căruia nu i-ar mai rămâne decât să se descurce singur, în libertate sau la pușcărie. Șevciuc a fost mutat disciplinar în două licee, în a nouă și a zecea, și în cele din urmă a fost exmatriculat definitiv și a renunțat la școală. Când era mic stătea cu taică-su în curte și repară Lada galbenă pe care o aveau, iar de pe la 12 ani a început să-o și fure, seara, când taică-su dormea sau bea acasă. Mulți băieți au învățat să conducă de la Șevciuc și el a fost complice la primele furturi de mașini ale părinților copiilor de nomenclaturați și ale altora din anturajul lor. La începutul anilor '90, Șevciuc condusese de la Lada la Ferrari, Lincoln și Pontiac și în '95-'96 era cel mai tare șofer din gașca hoților de mașini de lux, pe care le vindeau ulterior țiganilor, care erau mult mai expuși. Mulți dintre băieții din gașcă furau mașini de plăcere, pentru renume și experiență. La fel ca Rățoi, nu avea nevoie de bani, fura mașini doar pentru că îi plăcea să facă bani, și cum fusese învățat acasă, că cel mai important lucru e să câștigi. Nu era și cazul lui Șevciuc, însă, care era hoț și voia să se ridice prin asta. El a fost dintotdeauna un băiat lipsit de șarm, disperat să aibă lucruri. Acum are 21 de ani. E un bărbat solid, pentru că a făcut rugbi în copilărie, blond, cu ochi albaștri și cărare pe mijloc, ca un salvamar din seriale.

E 2:25 și mai sunt vreo două minute până la pod. Mașinile de poliție au rămas destul de în spate, la vreo 400 de metri, iar una dintre ele a făcut pană într-o groapă din piatra cubică:

– Stinge luminile, strigă Rățoi.

Șevciuc ieșe de pe linia de tramvai, stinge luminile, apăsa accelerarea în linie dreaptă, intră în a cincea. La 235 km/h ridică piciorul de pe accelerare și se duce maxim dreapta, să încerce să ieșă de pe drumul principal fără să apese frâna, ca să nu fie văzută mașina, să credă poliția că a luat-o pe pod sau pe sub pod. Ies de pe drumul principal, apăsa frâna pentru că sunt în unghi și nu se văd stopurile, intră în curtea fabricii de pâine și opresc între două camioane. Se uită printre cabina și remorca unei mașini să vadă ce face poliția.

Murtaza a terminat Construcții în '91 și tot cam de atunci, după Revoluție, s-a luat să știe lume prin oraș. A început să vândă hașiș și heroină în căminele de studenți din Regie și Grozăvești. Mulți au murit atunci, în '90-'91-'92, de la marfa adusă de Murtaza, despre care se spunea că era cea mai tare heroină din București. Majoritatea erau la început, nimeni nu prea știa atunci cât să tragă și cum. Murtaza le mai explică cum să facă, dar unii nu-l ascultau sau nu înțelegeau. Iar la spital nu știau ce să le facă, dacă ajungeau cu supradoză. S-a aflat repede de el și a început să le vândă și consumatorilor vechi, care trăgeau de pe vremea lui Ceaușescu. Arabii aduceau de mult heroină în România, dar pe timpul comuniștilor era un grup restrâns, select și secret de drogați. Cum au tras de la Murtaza, au lăsat alte surse și l-au luat pe lângă ei. Până să împlinească 20 de ani avea zeci de mii de dolari rulați în marfă și a început să-și ia vânzători care să dea heroină pentru el. Pe vremea aia nu aparăuseră bilele, Murtaza dădea la plic. Vindea niște plicuri mari, avea aproape juma' de gram unu'. Era imposibil dacă trăgeai pentru prima dată și băgai tot plicul la seringă să nu faci supradoză, la cât de tare și de multă marfă dădea într-o doză. În R2, R3, se vindea numai marfa lui Murtaza, era 30 000 de lei

plicul și putea să facă praf patru oameni. A ajuns în România în 1986, taică-su era aici de prin '80, inginer constructor. Murtaza e iranian, dar de fiecare dată când se îmbăta sau era tras începea să spună că el e persan, că vine din Persia. Taică-su se droga de 25 de ani și prin el ajunsese în combinație cu niște turci care băgau marfa în țară prin vama de zarzavaturi de la Voluntari. Avea mulți bani cash pentru că vindea droguri și aşa a cunoscut o grămadă de băieți de prin oraș care aveau acasă o situație mult mai bună decât a lui, dar care nu aveau niciodată foarte mulți bani cash. Murtaza făcea cinste la toată lumea, și astfel își apropia oamenii și din când în când împrumuta bani. Așa i-a cunoscut pe Rățoi, pe Șevciuc și pe mulți alții. Cine rămânea fără bani și avea nevoie urgent de două, cinci, zece mii de dolari lua de la Murtaza în loc să ia de la țigani, că Murtaza nu punea camătă, dar nici nu dădea decât la oameni foarte apropiati sau pe care voia să-i agațe cu un interes. A reușit ca până prin '96 să iasă complet de pe piața locală a drogurilor, a lăsat loc altor arabi care au început să-și ia vânzători țigani de prin cartiere. Așa a început să apară heroina și prin Crângăși, Ferentari, Dristor, cu puțini vânzători, la început. Murtaza s-a făcut traficant internațional, dar el, personal, nu a ieșit niciodată din România pentru că îi era frică, îi coordona pe alții în timp ce, uneori, mai transporta marfă prin țară. Lua marfă și de la turci, și de la bulgari, cu 8 000 de dolari/kg și se dădea în Olanda cu 25 000 de dolari/kg. Murtaza nu a reușit, cu adevărat, să pătrundă în lumea bună locală. Era cunoscut, dar băieții nu îl respectau. Era șmecher și știa lume, dar nu era ca ei. Și pentru că relațiile erau aşezate astfel, lui Rățoi i-a venit ideea să-l prindă pe Murtaza cu mașina și să-i ia drogurile pe care se lăuda că le va avea cu el în seara asta.

Sunetul sirenelor poliției se pierde pe măsură ce mașinile coboară podul și se îndreaptă către ieșirea nordică a orașului. E din nou întuneric beznă, undeva foarte departe, pe sub pod, se văd câteva lumini aprinse într-un hotel nou. Liniaștea taie ca gerul de afară și frigul se simte și mai tare în pustietatea unde au oprit:

— Dă, mă, drumu' la motor! spune Rățoi, dar Șevciuc e deja cu mâna pe cheie.

Rățoi scoate din buzunarul stâng, de la piept, două trabucuri Puro și îi întinde unul lui Șevciuc:

— Așa, mă, hai să-i luăm marfa lu' ăsta, băga-mi-aș pula-n morții lui!

Rățoi rupe cu dinții capul trabucului și îl scuipă pe geam.

— N-ai luat, mă, și tu un cutter?! îl ironizează Șevciuc, care, cu trabucul în gură, întoarce mașina cu farurile operte pe sub pod și îi dă înainte către Ambasada Chinei.

— De unde-l luăm p-ăsta? întreabă Șevciuc.

— Mergi înainte că apare el, ia-o pe la Televiziune!

— Păi, cum, mă, nu știi unde e?! Dacă nu vine?!

— Hai, mă, mergi, dă-te-n pula mea! îi răspunde Rățoi cu capul într-o parte și aplecat pe geam ca să audă sirenele.

Ultima dată a nins pe la jumătatea lui decembrie, dar a fost atât de frig de atunci, încât au mai rămas movile de zăpadă netopită pe marginile drumurilor, pe la intrări în parcuri sau în colțuri de intersecție. Sunt mormane de zăpadă neagră, de la noroi și de la țevile de eșapament. Din loc în loc mai vezi câte o Dacie, un Espero sau un Cielo parcate între mici delușoare de zăpadă, mașini care nu au fost deszăpezite de la ultima ninsoare. Afără e un miros rece care îți lipește nările și îți dă senzația că ești într-un oraș mult mai proaspăt și mai curat decât vezi în jurul tău. Dacă ai închide ochii, ai putea să te bucuri că te-ai teleportat. Noaptea, pe piatra cubică s-a aşezat un strat de mâzgă care o face să lucească în lumina galbenă a semafoarelor care au trecut pe intermitent. Probabil că mașina e greu de controlat la o viteză prea mare. Rățoi și Șevciuc merg cu luminile stinse, cu vreo 60 km/h. Intersecția din fața lor e traversată cu viteză de un Mercedes argintiu CLK 320.

— Uite-l, mă, băga-mi-aș pula-n mă-sa, ia-te după el! zice Rățoi.
E 2:57.

Şevciuc aprinde luminile, apasă accelerația, ia curba în intersecție, cu frâna de mâna trasă, și lasă mașina de două tone să alunecă pe mâzga de pe piatra cubică până intră pe drum în linie dreaptă.

– Dă-i acuma, bașă-l în stâlp!

Şevciuc ajunge în spatele lui Murtaza la 160 km/h și traversează următoarea intersecție unul după celălalt.

– Bașă flash-uri! spune Rățoi, care se întinde iar în spate, printre scaune, și scoate din buzunarul hainei de piele Versace o stație de emisie-recepție Kenwood, veche.

– Ia-o pe lângă el, continuă Rățoi în timp ce deschide geamul, iar Şevciuc virează stânga ca să-l depășească pe Murtaza.

Rățoi își pune o cagulă și ieșe pe geam cu stația în mâna mișcându-și brațul în sus și în jos:

– Trage pe dreapta! îi spune lui Murtaza și Şevciuc trece cu mașina în fața lui și frânează brusc, iar Murtaza se hotărăște să opreasă.

– Hai pe el! zice Rățoi și scoate din buzunar un pistol Carpați argintiu. Şevciuc își pune și el cagula și se dă jos din mașină, iar din buzunarul de la spate ia o pereche de cătușe.

– Dă-te jos, başa-mi-aș pula-n familia ta! strigă Rățoi cu pistolul îndreptat către șofer.

Mașinile sunt oprite la o distanță de vreo 15 metri una de cealaltă, în fața liceului.

– Între ochi te iau, fii atent ce zic! continuă Rățoi și se apropie de mașina lui Murtaza, care coboară cu portofelul în mâna.

Şevciuc îl lovește peste portofel, care pică, și amândoii îl iau de brațe și îl lipesc de portiera deschisă. Rățoi intră în mașină și deschide portbagajul, în timp ce Şevciuc îi leagă mâinile la spate cu cătușele. Se duce în spate și în portbagaj găsește o geantă de voiaj cu Assos. O desface și înăuntru găsește mai multe pachete înfășurate cu mult scotch. Rățoi închide fermoarul și duce geanta la ei în mașină, pe bancheta din spate. Se întoarce, îl ia de brațe pe Murtaza, care abia acum începe să strige după ajutor cât îl

puterile, dar Şevciuc îl ia de gât, îi dă câțiva pumni, apoi îl strânge de gât cât să nu mai poată tipă și îl bașă în portbagaj. Trântesc capacul portbagajului și fug la mașină. Închid ușile și demarează cu luminile stinse. Dispar în întuneric.

Câteva zeci de secunde mai târziu nu se mai aude nici motorul care aleargă în continuare prin oraș. În fața liceului e un Mercedes oprit de-a curmezișul primei benzi, cu luminile aprinse pe fază lungă și portiera de la șofer deschisă, care se bălăngăne după cum se agită Murtaza în portbagaj.

E 3:22.

La câțiva metri, pe asfalt, portofelul a rămas deschis.

- Dă-i acasă, băgă în casă sănătatea și voia! Că sunăză alăturul unui fumător sănătos și nu este deosebit de sănătos. Recomandă sănătatea sănătosului sănătos și nu este deosebit de sănătos.

23 IULIE 2001

Gigi a' lu' Marga s-a trezit la 6:10. E a patra noapte în care doarme în noul apartament de la etajul 8 din Vitan, pe strada Răcari, în spatele fostei fabrici de parfumuri Miraj. A plecat de la soacră-sa, de la parter, din blocul de lângă, și s-a mutat cu nevasta-șa într-un bloc cumva în diagonală față de al soacră-sii. Între Răcari și intersecția de la Râmnicu Vâlcea, blocurile comuniste sunt înghesuite ca niște turnuri care fac ca ușile de la intrări să se deschidă greu.

Într-un an, de când vine, Marga a ajuns cel mai cunoscut dealer de marfă din București. A început să vândă pentru soacră-sa, Marga baba, pe vremea când stătea la ea. Dădea marfă, în scara blocului, uneori el, alteori baba. Prima dată a dat baba, singură, apoi l-a pus și pe el. Așa a început Marga să vândă marfă și prin vara lui 2000 era deja cunoscut, iar prin toamna lui 2000 ajunsese famos în București. Dacă te duceai la marfă la Marga era aproape imposibil să nu te întâlnești acolo cu alt trăgător pe care-l știai. De multe ori, lumea pleca combinată de la el din scara blocului, ca să tragă împreună, că aveau mai multă marfă. Sau că să o vândă mai departe sau să-și tragă țeapă unii altora. De exemplu, unul putea să-i zică altuia, cu care se întâlnea la marfă, să se combine și să-și fierbă marfa împreună în seringă, cu gândul să-i

fure marfa, să ajungă într-o scară de bloc și să dispară cu tot cu marfa șiulalt. De-asta la marfă cel mai bine e să nu te combini cu nimeni. Te duci, iei marfa ta și pleci. Vii cu un taxi sau cu o mașină, te urci imediat în ea și pleci. Sau tragi la dealer în casă, dacă-ți dă voie.

Marga nu băga drogați în casă.

Și nici nu-i lăsa să tragă la el în scară sau pe aproape. Normal, nu putea omul să fie chiar aşa de pe față, deși toată lumea și toți vecinii știau că la Marga se vinde marfă. Mai puțin ăia mai bătrâni, care oricum nu înțelegeau ce se întâmpla pe acolo și care îi admirau pe babă și pe Gigi, că vorbeau frumos cu ei și îi invitau la petreceri când mai aduceau câte un cort printre blocuri și mai chemau niște maneliști să cânte – Adrian, Vijelie sau care mai era. Gigi a zis de mult ori că mulți maneliști erau clienții lui și că erau terminați toți.

Acum, cine știe, o fi fost adevărat, n-o fi fost.

Până în iarna lui 2000, mulți drogați, când ziceau „Marga“, se refereau la Gigi. Ajunsese să se confundă cu șeful rețelei, pentru că el vindea cel mai mult. Însă, de fapt, la momentul ăla, baba era șefa, baba era Marga. Soacră-sa.

E drept că multă lume trăgea. Toți copiii de pe la blocurile anilor '90 și-au terminat adolescența cu heroină. Unii mai bogați, alții mai săraci, cert e că marfa era *mainstream*. Aproape toată lumea trăgea, trăsesese sau încercase. Unii trăgeau mai mult, alții mai puțin, unii erau dependenți, alții nu, dar foarte mulți oameni erau conectați cu marfa. Luai un taxi, dacă șoferul era mai Tânăr, 20–30 de ani, și îi spuneai să te ducă la Marga, erau șanse mari să știe adresa. Sau să tragă și el. Mulți șoferi de taxi, mai ales tineri, erau drogați. Și ăia mai bătrâni știau de marfă, doar că majoritatea nu trăgeau. Dar știau unde să te ducă și pe unde se vinde. Trăgea care cum, la țigără, la folie sau la seringă. Unii mai trăgeau și pe nas, dar foarte rar, heroina nu merge trasă pe nas, că e lipicioasă de la anhidrida acetică și rămâne în nas, nu se absoarbe ca lumea.